

Publicat a *Valls Catalanes del Tec i del Ter* (<https://www.vallscatalanes.org>)

L'estiueig i el patrimoni termal a les Valls Catalanes

El 2019, el País d'Art i d'Història desenvolupa un projecte sobre el patrimoni d'estiueig i termal del territori amb diferents socis com l'Universitat de Perpinya i la Région Occitanie. El programa d'activitats proposa conferències, visites i publicacions durant tot l'any.

Des de mitjans del s. XIX les nostres valls van viure un canvi profund en l'evolució dels models econòmics que, durant segles, havien ritmat i dibuixat els seus paisatges i el seu urbanisme. La revolució industrial afectaria de manera important el territori, i molts pobles veurien canviar el seu urbanisme i paisatge amb la instal·lació de fàbriques, explotacions mineres i totes les infraestructures necessàries per a l'activitat industrial. Paral·lelament, i sovint gràcies a aquestes infraestructures (com les línies del ferrocarril) un nou tipus de gent, famílies adinerades i podents, comencen a visitar el territori. Atretes per la bonança climàtica i buscant les cures a les abundants fonts d'aigües termals del Vallespir, una alta societat influenciada per les idees higienistes de l'època comença a fer estades perllongades a les valls del Tec i del Ter, ja sigui en els períodes estivals, que llavors s'allarguen pràcticament de juny a octubre, o per períodes de cura que solien durar unes tres setmanes. A més, ben aviat els espais termals van deixar de ser simplement viles on anar a recuperar la salut, i pobles com Amélie es convertiren en importants centres socials i del lleure de les classes més adinerades que s'hi traslladaven, a la manera del model anglès de Bath, per passar-hi un temps prolongat, atrets també per la intensa vida social que hi havia; Amélie i els seus hotels, cafeteries, casinos, cinemes i passejos eren, doncs, també un lloc per anar a divertir-se, a fer relacions socials, i a veure i ser-hi vist.

Tota aquesta gent va provocar canvis profunds en la fisonomia i l'arquitectura d'alguns dels pobles del nostre territori. D'entre ells en destaca **Amélie-les-Bains**, que creixeria de manera desordenada al voltant dels grans establiments termals que es construïren a tocar de les fonts d'aigües termals, com per exemple l'imponent edifici de les Termes Pujada, construcció que desaparegué a causa de l'aiguat de l'any 1940 i que fou reemplaçat per l'actual de les Termes del Mondony, o el gran hospital militar. Al voltant d'aquests establiments, molts dels burgesos que passaven temporades a Amélie es van fer construir cases unifamiliars, torres amb jardí dels estils més diversos.

No només a Amélie-les-Bains hi trobem grans establiments termals: també **Le Boulou**, on es conserven els únics jardins termals originals del nostre territori, o a **La Preste**, primer nucli urbà que es troba el Tec en el seu descens, van veure la construcció d'importants instal·lacions termals i un desenvolupament urbà al seu voltant, normalment poc reflexionat, per tal d'acollir els curistes i els estiuejants.

Malgrat que sabem que Prats de Molló fou un poble important per l'estiueig de nombroses famílies burgeses de la Catalunya Sud, fou **Camprodon** el poble que més transformació viuria per l'arribada d'aquesta nova classe social que podia multiplicar per dos la població de la vila els mesos d'estiu. Des que el 1888 la família Oliveda va construir la seva torre al Passeig de la Font Nova, primer espai de residències secundàries de la vila instal·lada (s'instal·laren als peus del Castell i tot al llarg del curs del riu Ritort) fins a tres zones dels voltants de Camprodon es van urbanitzar específicament per a aquesta alta societat que, quan venia, disposava dels seus propis serveis: hotels, casinos, pistes de tennis i, durant uns anys, fins i tot un hipòdrom, que feia les delícies dels "veranejants". Moltes d'aquestes instal·lacions avui desaparegudes foren, en un primer temps, d'ús exclusiu dels socis, tots ells vinguts de fora. Moltes de les famílies es van construir les seves residències d'estiu, a més del Passeig de la Font Nova, tot al llarg del Carrer Freixenet i, finalment, a la urbanització *feta ex-professo* i segons els models anglesos (l'únic d'Espanya) del Passeig Maristany.
